

Kreds, som han repræsenterer, naar han vil gjøre sig til Talsmand for saadanne Anskuelser, thi de skulde virkelig blive tilbageviste.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet:

Det er vistnok ikke væsentlig for at besvare de Ytringer angaaende Skoleloven, som fremkom fra den ærede Taler, der nu satte sig, at jeg tager Ordet, thi hvor vigtigt og betydningsfuld denne Lov end kan være, indtager den dog en forholdsvis ringe Plads under de Forhandlinger, hvorom der her er Spørgsmaal, og jeg tilstaar, at jeg ikke ganske opfattede hans Ytringer. Det kunde ogsaa i det Hele have forekommet mig overflødig at tage Ordet efter at have hørt det Foredrag, som nylig blev holdt af det ærede Medlem for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Bille), der jo ganske vist i Meget netop tog det med, som der kunde være Spørgsmaal om at udtale fra min Side, men naar jeg ser, at selve Hovedpunkterne i dette Foredrag saa umiddelbart efter, at det er blevet holdt, ere blevene saa lidet forstaaede og saa overfete, som af den ærede Rigsdagsmand, der nu satte sig, synes der virkelig at være yderligere Opfordring til ikke at sty Gjentagelser, hvis saadanne ikke skulde være undgaaelige. Det jeg havde tænkt mig at tage Ordet for, var nærmest for om muligt endnu fuldstændigere at belyse, hvad der er det egentlige Kærnepunkt i den nuværende Strid. Det er ofte blevet sagt, at dette Kærnepunkt skulde søges i den forhaandenstående Umulighed af en Forhandling mellem det nuværende Folkething og det nuværende Ministerium. Det er ogsaa blevet ytret højt og her rundt omkring og vel ligeledes i disse Dage her i Salen, saaledes som nylig antydet af den førnævnte Rigsdagsmand, at det kunde have været muligt at have de bestaaende Banfæligheder, blot ved at foretage om end kun en delvis Forandring i dette Ministerium, men det er efter min Mening en stor Misforstaaelse. Jeg vil strax søie til, hvad der maasse vil overraske noget, at der efter min Mening i Virkeligheden aldeles ikke paa det egentlige Lovgivningsomraade bestaar noget saadan Umulighed, som vilde forhindre en Forhandling og Samvirken mellem det nuværende Folkething og det nuværende Ministerium, og jeg paastaar dette, hvad enten jeg med Hensyn til den forløbne Tid ser hen til Forhandlingsmaaden eller til Forhandlingernes Resultat. Hvad Forhandlingsmaaden angaar, kan jeg henholde mig til, hvad der i den Henseende blev ytret af den ærede Rigsdagsmand for Kolbing (Berg), idet han nemlig igaar udtalte, at det skulde staa fast, at man her i Thinget og da navnlig fra Flertallets Side stedsse var kommen Ministeriet indpaa med Maadehold, Høflighed og Hensynsfuldhed; mere kan der jo ikke forlanges. Jeg vil dog ikke negte, at jeg ikke kan være ganske enig med ham deri og mindst, dersom han skulde gaa ud fra, at disse Betegnel-

ser særlig skulde være gjældende med Hensyn til hans Optraeden ligeoverfor Ministeriet. Jeg har virkelig en Følelse af, at der hos ham og hos Flertallet af og til har været Noget, som kunde give Anledning til med Rette at klage i den Henseende; men paa den anden Side er jeg for mit Vedkommende saa gammel i det parlamentariske Liv, at dette ikke har kunnet staa for mig som Noget, der kunde være af afgjørende Betydning. Man vænnes i det parlamentariske Liv og især i vor Tid til at maatte finde sig i Meget, som man ellers i Livet pleier at undgaa, og man faar efterhaanden, hvad man kalder, en haard Hud i den Henseende. Selv om der kunde være Noget at klage over i den Henseende, vilde det derfor ikke være tilstrækkeligt til at forhindre den omtalte Samarbejden, men hvad nu dennes Resultater angaar, kunde det jo se slemt nok ud, dersom det virkelig forholdt sig saaledes, som jeg igaar hørte det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Valgkreds (S. N. Hansen) udtale, nemlig at det kun havde været Ministeriets Opgave med Hænder og Fødder at modsætte sig Alt, hvad der kom fra Folkethinget, og derimod i Et og Alt at komme Landstingets Ønsker indpaa. Jeg antager imidlertid, at han selv vil finde, at der var en ikke ringe Grad af Overdrivelse i disse Ytringer; i ethvert Fald holder jeg mig overbevist om, at man baade her i Folkethinget og i Landstinget vil finde dem meget overdrevne. Hvad Landstinget angaar, maa man jo overlade til dette selv at fælde Dommen; men jeg tror ikke, at denne kan være tvivlsom. Der foreligger nemlig mange Slags Udtalelser fra det nævnte Thing selv om, at det paa ingen Maade har fundet, at denne Regjering har sat sig den for Thinget høist behagelige Opgave særlig at opfylde dets Ønsker. Tvertimod har Landstinget meget ofte beklaget sig over, at der er blevet lagt for stor Vægt paa Folkethinget; at dette ikke blot, saaledes som det er foreskrevet i Grundloven, fik Finansloven først til Behandling, men at ogsaa de andre større og vigtigere Love først kom dertil og bleve behandledes saaledes, at Folkethingets Indflydelse blev saa afgjørende, at det kun var med stor Overvindelse, at Landstinget kunde fornegte den Tilbøielighed, det havde, til at modsætte sig dem, at det kun undlod dette, for at dog nogle Love kunde komme igennem. Det er i det Hele oftere blevet udtalt i det andet Thing, at det netop var Bestemmelser, som vare satte ind fra Folkethingets Side, der voldte Landstinget de største Banfæligheder, naar Ministeriet først havde sluttet sig til disse Bestemmelser, og jeg tror derfor, at den nævnte første Sætning er fuldstændig usand. Hvad den anden Sætning angaar, forekommer det mig ogsaa, at man ved at se tilbage paa de forløbne Aar maa erkende, at den trænger til megen Modifikation; thi det er dog ikke saa og uvæsentlige, men tvertimod mange væsentlige og betydelige Love, der ere komne igennem, og det